

PLANHANDLING

Detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 - Nordlundaheden
i Arvidsjaur kommun, Norrbottens län.

2013-10-17

LAGAKRAFTBEVIS

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden har 2012-06-13 § 67 antagit detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 – Nordlundaheden i Arvidsjaurs kommun, Norrbottens län.

Mark- och miljödomstolens beslut 2013-09-17 föreligger.

Beslutet har vunnit laga kraft 2013-10-08.

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden

Majvor Sellbom
Sekreterare

Fastighetsförteckning

Sida 1

2012-03-01

Ärendenummer

BD12272

Handläggare

Annica Olovsson

Ärende Fastighetsförteckning tillhörig ett av Arkitekthuset Monarken upprättad detaljplan för Laxbäcken 1:18 och del av Laxbäcken 1:1

Kommun: Arvidsjaur

Län: Norrbotten

Fastigheter inom området (fastigheter, sänjelotter, fiskelotter, byggnad å, allmänt vattenområde)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Laxbäcken 1:1	Sveaskog Förvaltnings AB 105 22 STOCKHOLM	
Laxbäcken 1:18	UB:s Alltjänst AB Sågvägen 9 933 32 ARVIDSJAUR	Lagfaren tidigare ägare
	Continental Däck Sverige AB Box 31174 400 32 Göteborg	Ny ägare, ännu ej full lagfart beviljad

Marksamfälligheter inom området (samfälld mark, samfällt vatten, samfällt fiske, allmänningar)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål

Anläggningssamfälligheter inom området (Gemensamhetsanläggningar enligt AL, anläggningar enligt LSV)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål

Rättigheter inom området (servitut, ledningsrätt, nyttjanderätt, vägrätt, viltvårdsområde, fiskevårdsområde, rättigheter mineral/torv)

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål
Laxbäcken 1:18, f.d. statlig gräns	Västra Kikkejaures sameby Jörgen Persson Bergstedsgatan 3 933 33 ARVIDSJAUR	Del av fastigheten tillhörde staten vid juni månads utgång 1992 (renbetesrätt)
Fornlämning, RAÄ-nr Arvidsjaur 301:1	Länsstyrelsen i Norrbottens län Kulturmiljöenheten 971 86 LULEÅ	Övrig kulturhistorisk lämning, kategori boplatser och visten

Allmänna vägen nr 95	Trafikverket Ärendemottagningen Norrbottens län Box 810 781 28 BORLÄNGE	
Jaktvårdsområde, arrende	Arvidsjaur's jägargille c/o Rolf Sandström Nygatan 45 933 33 ARVIDSJAUR	

Fastigheter utanför området

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Övrigt
Arvidsjaur 9:2	Sveaskog Förvaltnings AB 105 22 STOCKHOLM	
Arvidsjaur 9:24	Arvidsjaur's kommun 933 81 ARVIDSJAUR	
Laxbäcken 1:3	Ute-Trä i Arvidsjaur AB Industriv 12 933 31 ARVIDSJAUR	f.d. Nordlunda såg
Laxbäcken 100:1	Trafikverket Ärendemottagningen Norrbottens län Box 810 781 28 BORLÄNGE	Järnvägen, tvärbanan Arvidsjaur-Jörn
Västlunda 1:2	Fortifikationsverket 631 89 ESKILSTUNA	Militärt område

Marksamfälligheter utanför området

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål

Anläggningssamfälligheter utanför området

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål

Rättigheter utanför området

Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål
Starkström	Vattenfall Eldistribution AB 971 77 LULEÅ	Ledningsrätt

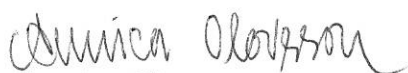
Rättigheter utanför området		
Beteckning på kartan	Ägare/innehavare, adress	Ändamål
Tele (optokabel)	Arvidsjaur kommun Stadsnätet 933 81 ARVIDSJAUR	Ledningsrätt
Teleledning	TeliaSonera Accessnätplanering 971 72 LULEÅ	

	Länsstyrelsen i Norrbottens län Plan och Bostadsenheten 971 86 LULEÅ	
	Miljö, bygg och hälsoskyddsnämnden Arvidsjaur kommun 933 81 ARVIDSJAUR	

Uppllysning

Utredningen saknar servitut som eventuellt tillkommit genom vattendom eller liknande. Vidare saknas eventuellt avtalsrättigheter som inte är offentliggjorda genom inskrivning.
Utredningen saknar rättskraft.

Fastighetsförteckningen upprättad av

Annica Olovsson

Handläggare

Planhandling

**Detaljplan för
Nordlundaheden
Laxbäcken 1:18 och del av Laxbäcken 1:1**

Arvidsjaur kommun, Norrbottens län

Innehållsförteckning

1	Planbeskrivning	3
1.1	Handlingar	3
1.2	Planens syfte	3
1.3	Plandata	4
1.4	Tidigare ställningstaganden	4
1.4.1	Översiktsplan	4
1.4.2	Detaljplan	4
1.4.3	Behovsbedömning	5
1.4.4	Kommunala beslut	5
1.5	Förenligt med 3, 4 och 5 kap miljöbalken	5
1.5.1	Markens lämplighet	5
1.5.2	Riksintressen	5
1.5.3	Miljökvalitetsnormer	6
1.6	Förutsättningar och förändringar	6
1.6.1	Fornlämningar	6
1.6.2	Geotekniska förhållanden	7
1.6.3	Natur	7
1.6.4	Vattenområden	8
1.6.5	Bebyggelseområden	8
1.6.6	Gator och trafik	9
1.6.7	Störningar, hälsa och säkerhet	9
1.6.8	Teknisk försörjning	10
1.7	Planens genomförande	10
1.7.1	Tidplan	10
1.7.2	Ansvarsfördelning och huvudmannaskap	10
1.7.3	Fastighetsrättsliga frågor	10
1.7.4	Ekonomiska frågor	10
1.7.5	Tekniska utredningar	10
1.7.6	Konsekvenser av planens genomförande	10
1.7.7	Genomförandetid	10
1.8	Medverkande	10

1 Planbeskrivning

1.1 Handlingar

Planen omfattar följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelse
- Planbeskrivning
- Fastighetsförteckning
- Behovsbedömning
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

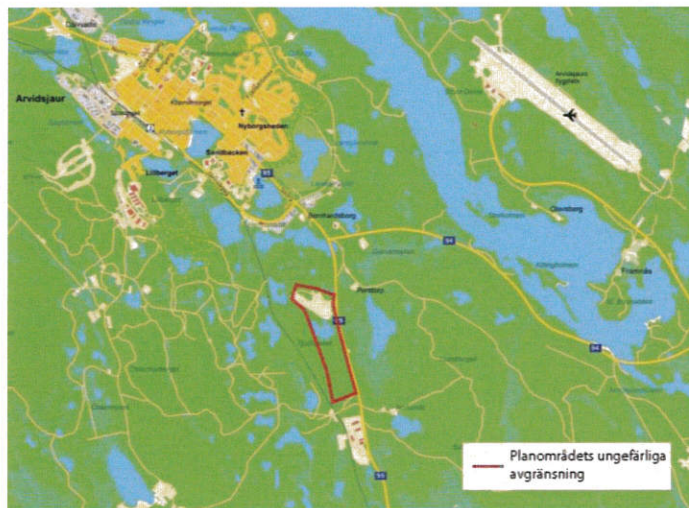
1.2 Planens syfte

För området finns det ingen gällande detaljplan och syftet med en planläggning är dels att reglera byggrätt och användning och dels att möjliggöra en utvidgning av området då det finns ett ökat behov av testbanor och personalutrymmen i form av kontor och konferens.

Nuvarande verksamhet har funnits sedan 2001 och består av en "handlingcourse" (skogsbilväg) och en större testyta där testverksamhet pågår under vinterhalvåret. Vid det gamla asfaltsupplaget (inom Laxbäcken 1:18) står det byggnader som idag nyttjas av biltestverksamhet.

Utdrag från Google maps på befintliga byggnader inom planområdet

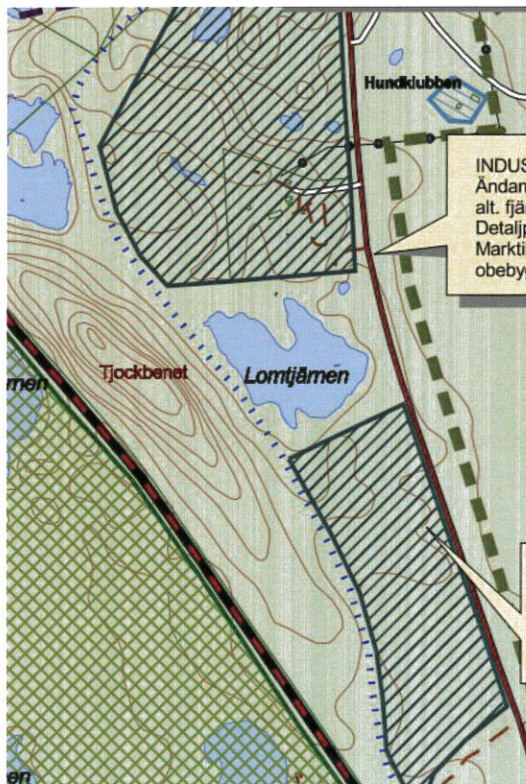

1.3 Plandata

Planområdet är beläget ca 3 km söder om Arvidsjaur tätort och ligger i anslutning till väg 95 (Skellefteå – Arvidsjaur). Området består av två fastigheter, Laxbäcken 1:18 (gammalt asfaltsupplag) och Laxbäcken 1:1 (skogsmark) och är ca 52 ha.

Laxbäcken 1:18 har UB:s Alltjänst AB som tidigare lagfaren ägare men Continental Däck Sverige AB är ny ägare av fastigheten. Laxbäcken 1:1 ägs av Sveaskog Förvaltnings AB.

1.4 Tidigare ställningstaganden

1.4.1 Översiktsplan

Området ingår i den fördjupade översiktsplanen för Arvidsjaur kommun (2002) och delar av området är reserverat för industriändamål ex biltestverksamhet vilket överensstämmer med planförslaget. Det är endast området kring Lomtjärn som det inte är utlagt som industriändamål och inom detta område kommer det endast att ske biltestverksamhet på isen och tillfarter till den nya testbanan.

1.4.2 Detaljplan

Det finns ingen gällande detaljplan inom planområdet.

Utdrag från fördjupad översiktsplan

1.4.3 Behovsbedömning

Kommunen ska enligt gällande lagar för miljöbedömning av detaljplaner, PBL (2010: 900) 4:34 och MB 6:11, göra en behovsbedömning som utreder om ett genomförande av en detaljplan kan innebära betydande miljöpåverkan. Kommunen gör bedömningen att någon miljöbedömning inte behöver genomföras eftersom detaljplanen inte kan anses innebära någon betydande påverkan på miljön. Däremot har det under planarbetets gång gjorts utredning över fornlämningar inom planområdet vilket redovisas i planbeskrivningen och på plankartan. Det har även skett samråd med berörda samebyar.

Kommunen grundar sitt ställningstagande på att den nu föreslagna markanvändningen inte får några nämnvärda effekter på miljön eller effekter på hälsan. Landskapsbilden påverkas endast i en mindre omfattning.

1.4.4 Kommunala beslut

Kommunstyrelsen beslutade 2012-02-20 att en ny detaljplan för aktuellt planområde ska upprättas. Kommunen har bedömt att ett särskilt program inte är nödvändigt och att detaljplanen ska handläggas genom normalt planförfarande.

I och med att beslutet togs efter den 2 maj 2011 och nya PBL:s ikraftträdande, kommer detaljplanen att hanteras i enlighet med PBL 2010:900.

1.5 Förenligt med 3, 4 och 5 kap miljöbalken

1.5.1 Markens lämplighet

Enligt miljöbalken (MB) 3:1 ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områden är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge, samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Delar av planområdet är idag redan ianspråktaget av biltestverksamhet. Utökningen av verksamheten innebär ett mindre ingrepp i naturmiljön då det tillkommer en testbana i form av skogsbilväg och i övrigt är det endast iskörning på Lomtjärnen. Kommunen gör därför bedömningen att detaljplanen är förenlig med intentionerna i MB 3:1. Skulle det visa sig att det ligger fornlämningar inom planområdet skall de behandlas enligt kulturminneslagen.

1.5.2 Riksintressen

Planområdet berör område av riksintresse för rennäringen och Arvidsjaur kommun utgör renskötselområde enligt rennäringslagen. Detta innebär att ändrad markanvändning ej får ske inom renskötselområde så att avsevärd olägenhet uppkommer för renskötseln (30 § Rennäringslagen). Under planarbetets gång har samråd skett med berörda samebyar för att minimera påverkan på rennäringen.

Planområdet berör väg 95 vilket är ett riksintresse för kommunikationer, denna bedöms inte påverkas av ett genomförande av detaljplanen.

Planområdet ligger inom samrådsområdet för riksintresset Arvidsjaur skjutfält (totalförsvaret enligt 3 kap 9§ miljöbalken), detta bedöms inte påverkas av ett genomförande av detaljplanen.

1.5.3 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är föreskrifter i MB om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. Miljökvalitetsnormerna anger bl a förorenings- och störningsnivåer som inte får överskridas. Kommunen ser inte att ett genomförande av planen kommer att bidra till att någon av miljökvalitetsnormerna överskrids.

1.6 Förutsättningar och förändringar

1.6.1 Fornlämningar

Kartbild över befintliga fasta fornlämningar

Inom fastigheten ligger en fast fornlämning (Arvidsjaur 301:1) i form av tre härder. Dessa ligger i anslutning till stranden vid Lomtjärnen och området är säkerställt som fast fornlämning på

plankartan. I samband med detaljplanens upprättande gjordes en utredning inom planområdet för att utreda om det finns fler lämningar inom området. Denna visade att det endast var lämningarna tillhörande Arvidsjaur 301:1 inom planområdet.

Allmänt gäller att fasta fornlämningar är skyddade enligt 2 kap lag (1988:950) om kulturminnen m. m. (KML). I lagen anges vad som är en fast fornlämning, vilken utbredning en sådan har och hur tillståndsprövningen går till. Länsstyrelsen beslutar om fornlämningar och Riksantikvarieämbetet beslutar om fornfynd.

1.6.2 Geotekniska förhållanden

En geoteknisk undersökning genomförs i samband med bygglov.

Den nordöstra delen av planområdet består av redan ianspråktagen mark som tidigare nyttjats som asfaltsupplag mellan 1968-2001. Asfalten har tagits bort från vägar som fått ny asfalt och förvarats på platsen. Kemikalieinspektionen gjorde vid tiden för upplaget bedömningen att läckaget av miljöfarliga ämnen från gammal asfalt är liten och det har även gjorts en utredning av detta i samband med försäljningen av fastigheten (augusti 2011). Utredningen visade även att det finns spår av olja/diesel och åtgärder måste genomföras. Frågan utreds parallellt med planens upprättande.

1.6.3 Natur

I området strax söder om Arvidsjaur finns ett stort antal små sjöar. En sjö, Lomtjärnen, är belägen ungefär i mitten av planområdet, i norra delen av fastigheten Laxbäcken 1:1. Även två små vattensamlingar finns inom planområdet, i sydöstra delen av Laxbäcken 1:18 respektive Laxbäcken 1:1. Den sjö som kommer att beröras av verksamheten inom området är Lomtjärnen. Lomtjärnen omfattas ej av strandskydd. Här kommer det vintertid att bedrivas testverksamhet på en upplagd körslinga på isen. Beredskap ska finnas inom området för att snabbt kunna ta hand om spill och utsläpp av förorenande ämnen vid t.ex. en olycka på Lomtjärnens is.

Planområdet är beläget mellan järnvägen i väster och väg 95 i öster. Planområdets östra gräns följer tätt inpå väg 95, medan det i väster ligger ett berg, Tjockbenet, mellan planområdet och järnvägen. Planområdets norra del, Laxbäcken 1:18, består av hårdgjorda ytor, tidigare avsedda för asfaltupplag.

Planområdets södra del, Laxbäcken 1:1, är relativt flackt och bevuxet med gles löv- och barrskog. Här kommer en skogsbilväg för testverksamhet att uppföras söder om Lomtjärnen. Stor del av naturmarken kommer att bevaras då mark som får bebyggas ligger på redan ianspråktagen mark på fastighet Laxbäcken 1:18. Sträckningen av skogsbilvägen är i dagsläget inte bestämd, men vegetationen inom området kommer att sparas i största möjliga mån, vilket säkerställs genom bestämmelse på plankartan.

I öster tornar Tjockbenet upp sig och på dess nordostsida, ned mot Lomtjärnen, växer tallskog som är utmärkt som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen (ID: 240951011). Naturvärdesobjektet kommer inte att beröras av verksamheten inom planområdet. Området ligger på behörigt avstånd från verksamheten.

Vid etablering inom området bör vägar och anläggningar som tar orörd mark i anspråk landskapsanpassas med hänsyn till natur- och kulturmiljön.

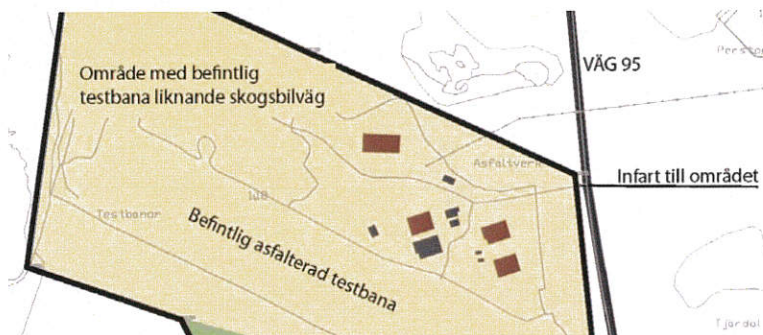

1.6.4 Vattenområden

Inom planområdet ligger en mindre sjö (Lomtjärnen) som under vinterhalvåret avses fungera som isbana för biltestverksamheten. För testverksamhet görs en anmälan om miljöfarlig verksamhet enligt 21§ Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I miljöbalken regleras bl.a. skötsel, minimering av olycksrisk osv.

1.6.5 Bebyggelseområden

I den norra delen av planområdet ligger idag sju byggnader på totalt ca 1000 kvm (byggnadsarea) innehållandes verkstad m.m. För att möjliggöra nybyggnad av kontor, sammanträdesrum mm utökas byggrätten inom området med 2000 kvm till totalt 3000 kvm. Högsta byggnadshöjd inom planområdet föreslås till 11 m. Illustrationen nedan visar hur området kan bebyggas om maximal byggrätt nyttjas. Det planeras inga bostäder inom planområdet utan byggnaderna ska fungera som lokaler till biltestverksamheten.

Illustration (ej skalenlig)

1.6.6 Gator och trafik

Infart till området sker via väg 95 (Arvidsjaur-Skellefteå) i den övre delen av planområdet och trafiken är begränsad till kunder till biltestverksamheten och anställda. För att minimera risken för bländning på väg 95 har det på plankartan säkerställts att en remsa med vegetation sparas mot vägen.

De olika testbanorna innebär att det tillskapas vägar inom den oexploaterade marken. Dessa får en standard liknande skogsbilvägar med grusbeläggning. Det kommer även krävas en "taxiväg" mellan de nya testbanorna i söder och befintliga området i norr. Placeringen av tillfartsvägen ska anläggas med hänsyn till fornlämningarna och naturmiljön inom området. Inför anläggandet av vägen måste exploatören anmäla vägen till Länsstyrelsen för samråd enl. 12:6 miljöbalken.

1.6.7 Störningar, hälsa och säkerhet

300 m söder om planområdet ligger ett sågverk och ca 250m i öster ligger en fastighet innehållandes en brukshundklubb, i övrigt ligger ingen bebyggelse i nära anslutning till planområdet och verksamheten bedöms därför inte upplevas som störande.

Testföretaget har beskrivit att skillnaden mellan befintlig verksamhet och en utökning innebär en mindre ökning av antalet bilar. Det handlar idag om 4-6 bilar som nyttjar anläggningen samtidigt och i framtiden kan antalet bilar ökas till ca 8 bilar. Däremot kan anläggningen nyttjas längre tider då en ökning av testbanor innebär mindre belastning och mer tid för återhämtning på banorna, detta genom att nyttjandet av banorna varvas. Testverksamheten använder sig av området under vinterhalvåret och resterande tid står det outnyttjat.

I och i närheten av planområdet ligger el-anläggningar med tillhörande 20kV luftledningar och i anslutning till dessa gäller ESA (Elsäkerhetsanvisningar). Detta innebär att det vid anläggningsarbete eller förflyttning av maskiner alltid ska upprätthållas ett fastställt säkerhetsavstånd på minst 4m i höjd och sidled.

Byggnader, vägar och parkeringar ska placeras minst 10 m från ledningens närmaste fas vilket har säkerställts på plankartan genom I-området (luftburen ledning). Säkerhetsavstånden varierar beroende på verksamhetens art och avstånden kan även förändras vilket innebär att verksamhetsutövaren bör uppdatera sig om gällande Elsäkerhetsanvisningar.

1.6.8 Teknisk försörjning

El finns draget till området och det finns enskilt vatten och avlopp.

1.7 Planens genomförande

1.7.1 Tidplan

Detaljplanen handläggs enligt plan- och bygglagens regler för normalt planförfarande.

1.7.2 Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Det finns ingen allmän platsmark inom planområdet. Exploatören ansvarar för genomförande inom kvartersmark.

1.7.3 Fastighetsrättsliga frågor

Planen gör det möjligt ombilda en fastighet för industriverksamhet vilket genomförs i en lantmäteriförrättning på ansökan av fastighetsägaren. Detta sker genom en reglering då mark från Laxbäcken 1:1 överförs till Laxbäcken 1:18.

1.7.4 Ekonomiska frågor

Exploatören svarar för de kostnader som hör samman med planens genomförande.

1.7.5 Tekniska utredningar

En geoteknisk utredning sker i samband med bygglov.

1.7.6 Konsekvenser av planens genomförande

Rennäringen kan komma att beröras i de fall detaljplanen genomförs och för att minimera risken för intrång i rennäringen sker samråd med de berörda samebyarna.

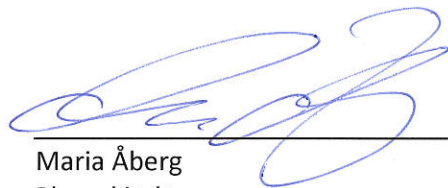
1.7.7 Genomförandetid

Planens genomförandetid slutar 10 år efter att planen vunnit laga kraft

1.8 Medverkande

Britta Lundgren
Planingenjör
Arvidsjaurs kommun

Maria Åberg
Planarkitekt
Ramböll Luleå

Antagen 2012-06-13 § 67 av Miljö-, bygg-, och hälsönämnden
Laga kraft 2013-10-08

Arvidsjaurs kommun
Árviesjávrien kommuvdna

Granskningsutlåtande

2012-06-08

Dnr. 2012/098

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

**Detaljplan för Laxbäcken 1:18 och del av Laxbäcken 1:1
- Norlundaheden**

Arvidsjaurs kommun, Norrbottens län

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Granskningens genomförande

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden beslutade 2012-05-14 att göra detaljplanen tillgänglig för granskning. Planförslaget har funnits tillgängligt för granskning under tiden 16 maj – 7 juni 2012 i kommunhusets reception. Förslaget har även funnits tillgängligt på kommunens hemsida.

Kungörelse om granskning var införd dagstidningarna Norra Västerbotten och Piteå tidningen och på kommunens hemsida. Direkt inbjudan utgick till myndigheter, berörda kommunala förvaltningar samt sakägare enligt fastighetsförteckning och sändlista.

Inkomna synpunkter under samrådsskedet samt kommunens kommentarer redovisas i samrådsredogörelsen.

Inkomna synpunkter och kommentarer

Länsstyrelsen

Planförslaget

Arvidsjaurs kommun ställer ut under tiden **16 maj till 7 juni** ett förslag till detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 (Norlundaheden). Föreslagen plan har till syfte att reglera byggrätten och samtidigt möjliggöra en utvidgning av området för ett ökat behov av testbanor och kontorsbyggnader.

Länsstyrelsen har den 10 april 2012 yttrat sig över samrådsversionen av planförslaget.

Kommunen bedömer att planens genomförande inte leder till betydande miljöpåverkan och att en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens bestämmelser därför inte behöver upprättas. Länsstyrelsen kan inte utesluta att genomförandet av planen innebär betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens yttrande

Eftersom resultatet från den arkeologiska utredningen nu föreligger bör resultatet redovisas i antagandehandlingen. Utredningen resulterade i att tre fornlämningar lokaliserades och de utgör alla av härdar. Runt härdarna finns skyddsområden. I planen ska därför härdarna och deras skyddsområden redovisas samt att det i planbeskrivningen framgår att 2 kap. Lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. gäller till skydd för fornlämningarna och deras skyddsområden.

Testbaneområdet består delvis av utfyllnad med schaktmassor och dylikt, särskilt mellan gamla asfaltupplaget och tjärnen. Utfyllnaden förefaller här ha brett ut sig mer eller mindre okontrollerat och även på ett okänsligt sätt mot tjärnen. Det kan även förklara varför skyddsområdet till fornminnesområdet är berört. Länsstyrelsen anser fortsatt att slänten med hänsyn till natur- och kulturmiljön, på ett bättre sätt bör landskapsanpassas.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte sådana invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplan behöver prövas enligt 11 kap 10 § plan- och bygglagen.

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsens enheter för kulturmiljö och miljöskydd.

Kommentar

Resultatet från den arkeologiska utredningen redovisas i antagandehandlingen. Härdarna och deras skyddsområden redovisas på plankartan samt att det i planbeskrivningen framgår att 2 kap. Lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. gäller till skydd för fornlämningarna och deras skyddsområden. Justeringar i texten har även gjorts under avsnitten "behovsbedömning" samt "gator och trafik".

Under avsnittet naturmiljö i planbeskrivningen har följande formulering lagts in: "Vid etablering inom området bör vägar och anläggningar som tar orörd mark i anspråk landskapsanpassas med hänsyn till natur- och kulturmiljön."

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra avseende rubricerat ärende.

Kommentar

Skrivelsen påverkar inte planens utformning.

Fortifikationsverket

Fortifikationsverket har inget att erinra.

Kommentar

Skrivelsen påverkar inte planens utformning.

Västra Kikkejaure sameby

Nedan redogörs för en sammanfattning av samebyns yttrande. Yttrandet i sin helhet bifogas som bilaga.

Samebyn motsätter sig att det aktuella området planeras för biltestverksamhet. Samebyn beskriver att ett av de största problemen för samebyn är passagen förbi Arvidsjaur då samhället och infrastrukturen har expanderat mot Arvidsjaursjön. Med anledning av utbyggnaden av Arvidsjaur samhälle hindras renarna i sin naturliga strövning och styrs till områden där det inte ska vara vilket redan idag leder till merarbete och kostnader för samebyn. Dessa svårigheten bedöms öka med den planerade utbyggnaden av biltestverksamhet på Nordlundaheden. Ett ytterligare problem är att samebyn förlorar viktig betesmark.

Eftersom att samebyn har stora svårigheten att passera samhället med renarna och detta ytterligare bedöms försvåras genom den föreslagna utbyggnaden föreslår samebyn att ett 16-18 kilometer långt renstängsel uppförs. Förslaget från samebyn är att stängslet skulle gå från E45/ 95 cirka 6 km från cirkulationsplats väst om Arvidsjaur – på nordsidan Svärdåive – till vägkorsningen Vittjåkkväg/Ringvägen – över långberget – på norrsidan Järvliden – lämplig väg förbi

försvarsanläggning – och sedan sluta vid Börstberget. Den föreslagna sträckningen av renstängslet går till största delen genom Försvarsmaktens område samt Mausjaure samebyns marker. Rensängslet bedöms bidra till att Mausjaure samebys och Västra Kikkejaure samebys renar inte sammanblandas med varandra.

Västra Kikkejaure sameby framför också att betesförlusten som uppstår efter utbyggnaden av biltestanläggningen ska kompenseras och avgöras i förhandlingar med Continental innan utbyggnaden startar.

Kommentar

Översiktsplanen för Arvidsjaur kommun antogs av fullmäktige 2002-03-25 § 18. I översiktsplanen är merparten av aktuellt område utlagt som "Industriområde Tjockbenet".¹ Av fördjupningen för Arvidsjaur tätort framgår även att Västra Kikkejaure sameby under arbetet framfört att samebyn förordade etablering av tung industri vid Lyckan framför området vid Tjockbenet. Kommunen valde dock att behålla båda områdena för tyngre industri.² Kommunen gör samma bedömning idag som vid framtagandet av översiktsplanen. Kommunen bedömer att fördelarna med planens genomförande överväger kostnader och olägenheter för samebyn.

Frågan om eventuell kompensation från Continental får lösas på privaträttslig väg i samband med planens genomförande. Continental har meddelat att de är villiga att förhandla om ekonomisk kompensation för intrånget i renbetet. I dagsläget finns dock ingen färdig överenskommelse.

Kommunen avser att vidare utreda möjligheten till ett stängsel enligt vad som föreslagits av samebyn. Frågan får hanteras i samband med det översiktsplanearbete som pågår. Kommunen ser initialt positivt på idén med ett stängsel om det är möjligt att hitta en lösning tillsammans med samebyn Mausjaure och Försvarsmakten. Frågan om finansiering av stängslet bör även detta utredas. Detta förutsätter externa medel.

Synpunkter som inte blivit tillgodosedda

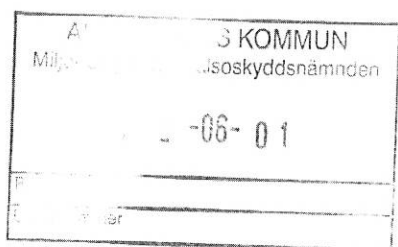
Synpunkter från Västra Kikkejaure sameby angående den planerade utbyggnaden av biltestverksamhet på Nordlundaheden.

Britta Lundgren
Planingenjör

¹ Översiktsplan för Arvidsjaur kommun. Karta 1: Plankarta över tätorten

² Översiktsplan för Arvidsjaur kommun. Fördjupning för Arvidsjaur tätort, s. 7

Arvidsjaur 2012-05-31

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden
Arvidsjaur Kommun
933 80 Arvidsjaur

Yttrande över detaljplan för Laxbäcken 1:18 och del av Laxbäcken 1:1 Nordlundaheden i Arvidsjaur kommun

Västra Kikkejaure sameby har beretts tillfälle att komma med synpunkter på ovan angiven detaljplan. Samebyn motsätter sig att det aktuella området planeras genom detaljplan för en biltestanläggning. Samebyn anser att det genom diskussioner går att hitta andra lösningar för utbyggnad av biltestanläggningar. Den aktuella platsen är dock direkt olämplig och detta beskrivs nedan.

Bakgrund

Samebyns område sträcker sig från Arjeplog ner mot kusten. För att hela betesmarken ska kunna användas på ett rationellt sätt måste renarna kunna flyttas eller ströva mellan olika betesområden. Ambitionen är att renarna i så stor utsträckning som möjligt ska kunna beta strövande i ett lugnt tempo för att betet ska nyttjas på bästa sätt. Detta kräver så lite störningar som möjligt.

Ett av de största problemen för samebyn är passagen förbi Arvidsjaur. Samhället ligger mitt i Västra kikkejaure samebys betesområde, mellan Arvidsjaursjön och Lillberget. Samebyns renar har alltid efter senhöstsamlingar med slakt och skiljningar väster om Arvidsjaur, strövat betande österut på södra sidan Arvidsjaursjön. Det har varit den naturliga flyttvägen för våra renar österut mot vinterlandet i alla tider. Under de år som gått har samhället och infrastrukturen expanderat och utbyggnader gjorts mot Arvidsjaursjön. Överenskommelser har träffats mellan kommunen och samebyn om bebyggelsens utsträckning för att möjliggöra fortsatt framkomlighet för renarna och därmed en rationell renskötsel. Överenskommelsen har varit att det skulle lämnas ett område mot sjön så att våra renar kunde fritt passera. Tyvärr så har man från kommunens sida inte kunnat infria överenskommelsen och vi har förstått att det är något som bekymrar kommunledningen. Bebyggelsen stänger samebyns område norr om samhället mot Arvidsjaursjön och i söder gränsar samhället mot Försvarmaktens område.

Nuläge

Samebyn har stora problem med passagen förbi Arvidsjaur. Renarna hindras i sin naturliga strövning och styrs till områden där de inte ska vara. Det har bland annat inneburit att renar kommer in i samhället och att renarna under delar av året befinner sig på vägar och i anslutning till bebyggelse på ett olämpligt sätt. Detta leder redan idag till merarbete och kostnader för samebyn. Dessa svårigheter kommer att öka med den planerade utbyggnaden av biltestverksamhet på Nordlunda heden. Passagen förbi Arvidsjaur samhälle försvåras ytterligare genom etableringen. Detta riskerar att leda till ytterligare problem för samebyn genom att renarna sprider sig och befinner sig på olämpliga områden. Problemen är förutom passagen att vi förlorar värdefullt bete i området och de närliggande betesmarkerna blir svåra att nyttja.

Samebyn vill inte förhindra en utveckling av Arvidsjaur kommun, utan vill tvärtom bidra till detta. Vårt förslag är att vi fortsätter samtala om lämpliga områden för etableringar av ytterligare anläggningar så att vi gemensamt uppnår en utveckling som kan främja allas intressen.

Renskötselrätten

Renskötselrätten grundar sig på urminnes hävd och finns inom såväl åretrunt- marker som på vinterbetes markerna. Den är skyddad precis som äganderätten av egendomsskyddet i svensk grundlag. Renskötselrätten är en bruksrätt till fast egendom och kan bara upphävas genom speciella expropriationsliknande förfaranden. Samebyn är att se som sakägare och skall således kompenseras för intrång som drabbar samebyn inom det tänkta området.

Framtiden

De senaste åren har den största delen av samebyns renar passerat på den södra sidan av Arvidsjaur på väg österut. Detta har inneburit stora problem för samebyn med stora arbetsinsatser och förlust bl.a. av slaktdjur för innevarande år då en del renar har hamnat i grannsamebyområden och man inte har fått tag i dessa innan de har gått ner i vikt och inte kan slaktas. När utbyggnaden av biltestanläggningen har genomförts kommer våra problem att öka ytterligare. Utbyggnaden kommer dels att inskränka på betestillgången på Nordlunda heden samt styra renarna åt fel håll in på Mausjaur samebys marker.

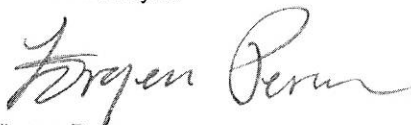
Renstängsel

Samebyn vill vara delaktig i att försöka hitta en bra lösning för alla inblandade, Västra kikkejaure sameby, Mausjaur sameby, Arvidsjaur kommun, Försvarsmakten och Continental Däck Sverige AB. Eftersom vi har stora svårigheter att passera samhället med våra renar och att det kommer att försvåras ytterligare genom den förslagna utbyggnaden, vill vi föreslå följande åtgärd. Att ett renstängsel uppförs på södra sidan om Arvidsjaur som kommer att underlätta renarnas passage förbi Arvidsjaur samhälle samt förhindra sammanblandning med Mausjaur samebys renar. Det kommer också att bidra till kommunens vilja att kompensera Västra kikkejaure sameby för olägenheter. Föreslagen dragning av stängslet är från E 45/95 ca 6 km från cirkulationsplats väst Arvidsjaur – på norrsidan Svärdåive – till vägkorsning Vittjåkkväg/Ringvägen – över långberget – på norrsidan Järvliden – lämplig väg förbi försvarsanläggning – slut vid Börstberget. Renstängslets längd blir totalt ca 16-18 kilometer.

Den föreslagna sträckningen av renstängslet går till största delen genom Försvarsmaktens område samt Mausjaur samebys marker. Renstängslet kommer att bidra till att Mausjaur sameby och Västra kikkejaures renar inte sammanblandas med varandra, vilket kommer att vara mycket positivt.

Betesförlusten som uppstår efter utbyggnaden av biltestanläggningen ska kompenseras och avgöras i förhandlingar med Continental Däck Sverige AB innan utbyggnaden startar.

Västra Kikkejaure sameby
Bergstedtgatan 3
933 33 Arvidsjaur

Jörgen Persson
Ordförande

Arvidsjaur kommun
Árviesjávrien kommunvda

Samrådsredogörelse

2012-04-30

Dnr. 2012/098

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1

Nordlundaheden

Arvidsjaur kommun, Norrbottens län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Samrådets genomförande

Förslaget till detaljplan har varit föremål för samråd under perioden 2012-03-16 – 2012-04-06. Detaljplaneförslaget har skickats ut på remiss till berörda sakägare och statliga och kommunala myndigheter. Samrådshandlingar har även funnits tillgängliga i receptionen i kommunhuset i Arvidsjaur samt på kommunens hemsida.

Ett samrådsmöte ägde rum i kommunhuset den 27 mars 2012 kl. 18:00. En annons om samrådsmötet var införd dagstidningarna Norra Västerbotten och Pitetidningen och på kommunens hemsida. Ingen valde att delta på samrådsmötet.

Möten med respektive berörd sameby ägde rum den 17 april 2012. Ett ytterligare möte med samebyn Västra Kikkkejaure ägde rum den 26 april. På mötena framfördes tveksamheter till etableringen och oro för att projektet ska innebära en negativ påverkan på möjligheten att bedriva renskötsel. Fortsatt dialog med samebyarna kommer att ske under planarbetets gång.

Inkomna synpunkter och kommentarer

Länsstyrelsen

Bakgrund

Arvidsjaur kommun har upprättat ett förslag till detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 (Norlundaheden). Föreslagen plan har till syfte att reglera byggrätten och samtidigt möjliggöra en utvidgning av området för ett ökat behov av testbanor och kontorsbyggnader.

Kommunen bedömer att planens genomförande inte leder till betydande miljöpåverkan och att en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens bestämmelser därför inte behöver upprättas. Länsstyrelsen kan inte utesluta att genomförandet av planen innebär betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen anser fortsatt att det nya markområdet i söder samt sjön Lomtjärnen (inkl hydrologi/avvattnings) måste beskrivas noggrannare avseende naturmiljön. Konsekvenser och förebyggande åtgärder vid ev. utsläpp av förorenande ämnen på mark och i vatten bör bedömas och redovisas.

Enligt Länsstyrelsens fortfarande gällande beslut om avgränsning av det generella strandskyddet vid havet, sjöar och vattendrag i Norrbottens län(1999-06-11) omfattas inte de sjöar som angränsar och ligger inom planområdet av strandskyddsbestämmelserna. Ett upphävande i plan är därmed ej nödvändig

Planområdet omfattas dock av försvarsmaktens riksintresse och är ett utpekat så kallat samrådsområde. Detta bör framgå av planbeskrivningen.

Den exakta dragningen av vägen bör om möjligt redovisas, kan den exakta lokaliseringen av biltestvägen inte redovisas under planprocessens gång, kan exploatören inför anläggandet av vägen komma att behöva anmäla vägen till Länsstyrelsen för samråd enl. 12:6 miljöbalken.

Testbaneområdet består delvis av utfyllnad med schaktmassor och dylikt, särskilt mellan gamla asfaltupplaget och tjärnen. Utfyllnaden förefaller här ha brett ut sig mer eller mindre okontrollerat och även på ett okänsligt sätt mot tjärnen. Det kan även förklara varför fornminnesområdet är berört. Länsstyrelsen anser att slänten med hänsyn till natur- och kulturmiljön, på ett bättre sätt bör landskapsanpassas.

Länsstyrelsen anser även att det bästa vore att vänta med antagande av planen tills dess att den arkeologiska utredningen är genomförd. Fördelen med det är dels att man då har den exakta lokaliseringen av härdarna inom fornlämning Arvidsjaur 301:1 och dels att planen blir tydligare avseende vilka ytor inom planområdet som man kan eller inte kan exploatera. Om kommunen väljer att anta planen innan resultatet från den arkeologiska utredningen föreligger måste det tydligt på plankartan och i planbeskrivningen framgå att ingen exploatering inom planområdet får ske innan en arkeologisk utredning är genomförd. Kommunen bör lägga in den redan kända fornlämningen i plankartan även om det exakta läget inte är fastställt. Osäkerheten kan anges i planbeskrivningen och att läget måste fastställas innan exploatering får ske.

En fast fornlämning som inte är en runsten eller liknande kan inte flyttas. Om en fornlämning ligger inom ett område som man vill exploatera måste en ansökan om tillstånd till borttagande av fast fornlämning skickas in till Länsstyrelsen. Om Länsstyrelsen ger tillstånd villkoras detta alltid med en särskild arkeologisk undersökning som bekostas av den som ska exploatera marken.

Under kapitel 1.6.1 finns felaktigheter som vi vill uppmärksamma kommunen på. Den arkeologiska utredning som nämns gäller båda fastigheterna som planen omfattar. Även inom fastigheten Laxbäcken 1:18 måste de delar som ännu inte är exploaterade utredas eftersom planen medger utökad byggrätt. Denna felaktighet står även under kap. 1.7.6.

Det är riktigt att alla fornlämningar är skyddade, såväl kända som i dag icke kända. Länsstyrelsen anser dock det är en olycklig formulering i samrådshandlingen då man kan få uppfattningen att man kan exploatera utan att ha utrett området bara man avbryter arbetet om en ny fornlämning framkommer. För tydlighetens skull rekommenderar Länsstyrelsen att texter direkt från 2 kapitlet Lagen om kulturminnen (SFS 1988:950) m.m. 6, 10-14. §§ läggs in i kommande planbeskrivning.

Av planbeskrivningen går det utläsa att inom södra delen av planområdet föreslås vegetation sparas så mycket som möjligt samt att marken ej heller får bebyggas. Länsstyrelsen anser ändå att utformningen av plankartan och dess bestämmelser möjliggör för bebyggelse med en i princip helt oreglerad byggrätt och med en högsta byggnadshöjd på elva meter, vilket enligt planbeskrivningen inte var avsikten.

Kommentar

En noggrannare beskrivning avseende naturmiljön i det nya markområdet i söder samt sjön Lomtjärnen har lagts in i planen.

Länsstyrelsen beskriver att Lomtjärnen inte omfattas av strandskydd och att ett upphävande i planen därmed inte är nödvändigt. Planen har justerats i detta avseende.

Planbeskrivningen har kompletterats med en text om att planområdet omfattas av riksintresse för försvarsmakten (Arvidsjaurs skjutfält) och utgör ett så kallat samrådsområde.

Planbeskrivningen har kompletterats med en upplysning om att exploatören i samband med anläggande av väg måste anmäla vägen till Länsstyrelsen för samråd enligt 12:6 miljöbalken.

På grund av tidsbrist kommer det inte vara möjligt att vänta med antagandet till dess att den arkeologiska utredningen är genomförd. Planförslaget har kompletterats så att det tydligt framgår på plankarta och planbeskrivning att ingen exploatering får ske innan en arkeologisk utredning är genomförd.

Planbeskrivningen har justerats under kapitel 1.6.1 samt 1.7.6 så att det framgår att den arkeologiska utredning som nämns gäller båda fastigheterna som planen omfattar.

Texten kring skydd av fornlämningar har justerats för att undvika feltolkningar.

Planförslaget har justerats så tillvida att marken i södra delen av planområdet har punktprickats.

Trafikverket

Väg 95 utgör ett riksintresse för kommunikationer vilket bör framgå i handlingen.

Beroende på hur området närmast väg 95 kommer att nyttjas för "taxiväg" samt testbanor finns en risk för bländning av trafikanter på den allmänna vägen. Trafikverket anser av trafiksäkerhetsskäl att risken för bländning ska minimeras, att säkerställa en skogsridd mellan testanläggning och väg 95 är ett exempel på lösning.

Trafikverket tolkar samrådshandlingen som att ingen ny anslutning behövs till området och förutsatt att bländningsrisken minimeras ser vi inte att en verksamhet enligt föreslagen detaljplan påverkar vägens funktion negativt.

Kommentar

Planbeskrivningen har kompletterats så att det framgår att väg 95 utgör riksintresse för kommunikationer.

Ingen ny anslutning kommer att behövas till området. För att undvika bländning har en skogsridd säkerställts mellan testanläggning och väg 95 genom ett naturområde.

Försvarsmakten

Detaljplanen har inte skickats på remiss till Försvarmakten trots att planområdet ligger inom samrådsområdet för riksintresset Arvidsjaur's skjutfält. Skjutfältet är heller inte omnämnt i planbeskrivningen under rubriken riksintressen. Ett tillägg bör göras om detta.

I och med att planförslaget inte innebär att någon störningskänslig verksamhet tillkommer, har Försvarmakten inga synpunkter på föreslagen markanvändning.

Kommentar

Planbeskrivningen har kompletterats med en text om att planområdet omfattas av riksintresse för försvarmakten (Arvidsjaur's skjutfält) och utgör ett så kallat samrådsområde.

Lantmäteriet

OK, här har frågorna om formlämnningar och strandskydd redovisats på ett tydligt sätt och då kommer inte det att ställa till med några problem vid fastighetsbildningen efter det att planen vunnit laga kraft.

Kommentar

Synpunkten föranleder inga justeringar av planförslaget.

Fortifikationsverket

Fortifikationsverket har inget att erinra mot detaljplaneförslaget för Laxbäcken 1:18 och del av Laxbäcken 1:1. Dock bör det inhämtas eventuella synpunkter från Försvarmakten.

Kommentar

Synpunkter från Försvarmakten redovisas ovan.

Skanova

Skanova har inget att erinra mot rubricerad plan.

Kommentar

Synpunkten föranleder inga justeringar av planförslaget.

Vattenfall

Vattenfall har el-anläggningar i och i närheten av planområdet vilket visas av bifogad karta. Luftledningarna visas som heldragna linjer och kabel som streckad linje där 20kV visas i ljusblått och nätstationen som en svart fyrkant. Jordlinor redovisas ej. Fastighetsägaren får enligt Vattenfalls rättighet inte ändra markanvändningen, spränga, schakta eller på annat sätt ändra marknivån eller vidta annan åtgärd, som kan medföra fara för befintliga anläggningar.

Vid arbete i närheten av ledningen gäller ESA, Elsäkerhetsanvisningar. För anläggningsarbete eller förflyttning av maskiner skall ett fastställt säkerhetsavstånd alltid upprätthållas. Minsta avstånd i sidled skall vara 4 meter och minsta avstånd i höjddel skall vara 4 meter. Avståndet skall bestämmas från den närmaste oskyddade spänningsförande delen eller ledaren. Om angivna säkerhetsavstånd inte kan upprätthållas skall arbetet utföras som ett elektriskt arbete och då krävs planering och särskilda försiktighetsåtgärder som ska genomföras av fackkunnig person.

Vänligen kontakta 020-82 10 00 om det finns minsta osäkerhet kring säkerhetsavståndet eller risk för att säkerhetsavståndet inte kan upprätthållas.

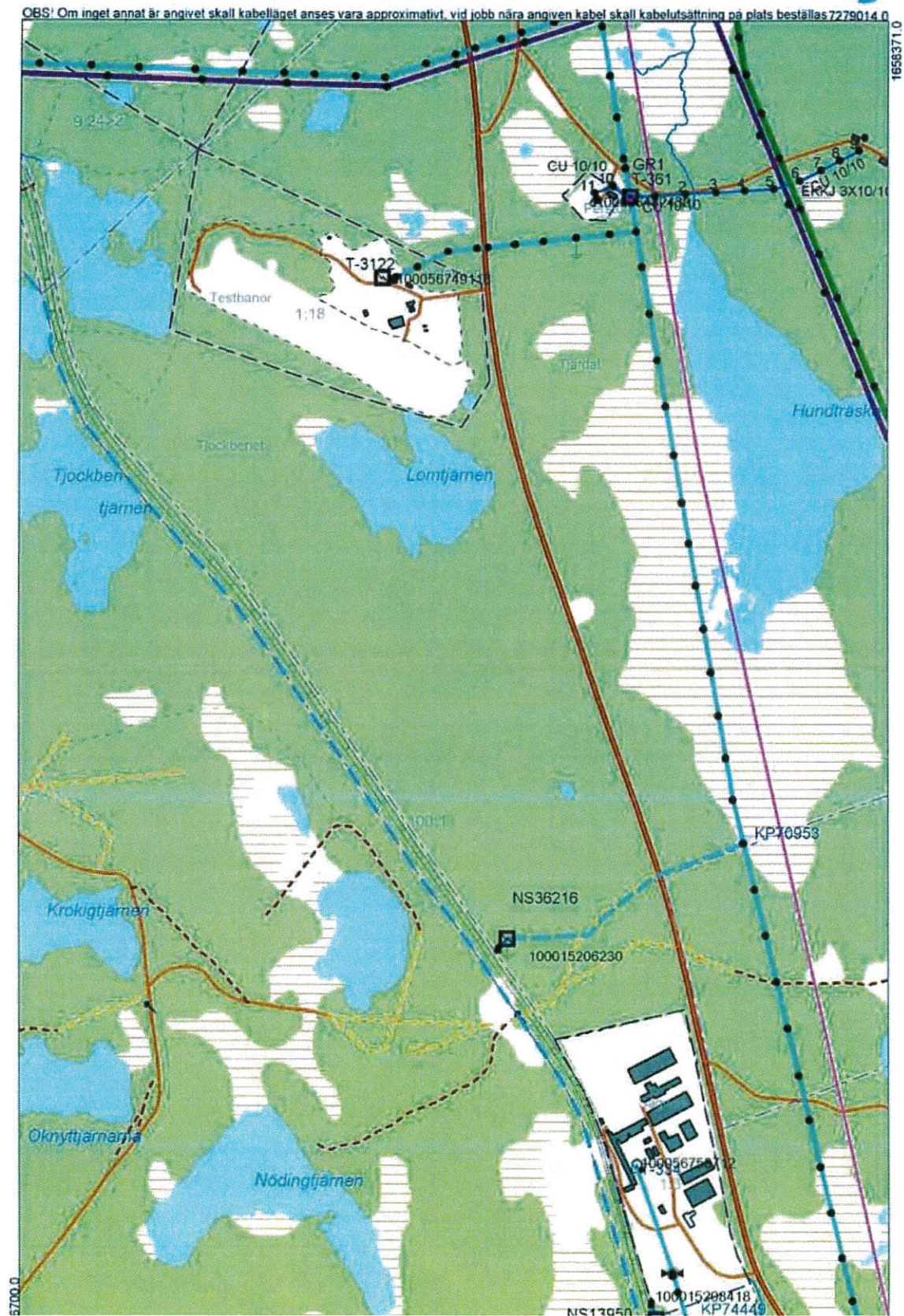
Byggnader, vägar och parkeringar ska placeras minst 10 meter från ledningens närmaste fas. Avstånd i höjd mellan vägbana och ledningens faser ska vara minst 6 meter vid alla belastningsfall. Avstånd till upplag med brandfarlig vara får ej understiga 15 meter. Avstånd till upplag med explosiv vara får ej understiga 50 meter.

Vattenfalls anläggningar får inte komma till skada och de ska vara tillgängliga för underhåll. Om det krävs några åtgärder på Vattenfalls anläggningar på grund av verksamheten bekostas dessa av tillståndshavaren.

Det är viktigt att byggherren kontaktar oss i god tid för offert på telefonnummer 020-82 1000 eller <http://www.vattenfall.se/sv/bestall-offert-for-ny-elanslu.htm>

Vid arbete nära våra anläggningar krävs bevakning. Vid markarbeten skall kabelutsättning i fält alltid begäras. Bevakning och kabel utsättning beställs hos vår Kundtjänst på telefonnummer 020-821000 eller via e-post: kabelanvisning@vattenfall.com Om beställningen görs minst fem arbetsdagar i förväg är tjänsten kostnadsfri.

Under förutsättning att ovanstående uppfylls har Vattenfall Eldistribution AB inget att erinra i rubricerat ärende.

Kommentar

För Vattenfalls 20 kV luftledning på fastigheten Laxbäcken 1:18 har ett L-område lagts ut i planen. Planbeskrivningen har även kompletterats med en upplysningstext om Vattenfalls anläggningar.

Sammanfattning

Ett antal justeringar av planförslaget har gjorts efter samrådet. Planförslaget har justerats så tillvida att marken i södra delen av planområdet har punktprickats. För att undvika bländning har en skogsridda säkerställts mellan testanläggning och väg 95 genom ett naturområde. För Vattenfalls 20 kV luftledning på fastigheten Laxbäcken 1:18 har ett L-område lagts ut i planen. Planförslaget har också kompletterats så att det tydligt framgår på plankarta och planbeskrivning att ingen exploatering får ske innan en arkeologisk utredning är genomförd.

Planbeskrivningen har utökats med utförligare och tydligare beskrivningar avseende bland annat naturmiljö, riksintressen, fornlämningar och vattenfalls anläggningar. Eftersom att Lomtjärnen inte omfattas av strandskydd har upphävande av strandskydd tagits bort från planen. Planbeskrivningen har även kompletterats med en upplysning om att exploatören i samband med anläggande av väg måste anmäla vägen till Länsstyrelsen för samråd enligt 12:6 miljöbalken.

Britta Lundgren
Planingenjör

Mbhn § 67

Dnr 2012-098

214

Detaljplan för Laxbäcken
1:18, del av Laxbäcken 1:1
– Nordlundaheden

Förslag till detaljplan för Laxbäcken 1:18 och del av Laxbäcken 1:1 - Nordlundaheden har upprättats.

För området finns det ingen gällande detaljplan och syftet med en planläggning är dels att reglera byggrätten och användningen och dels att möjliggöra en utvidgning av området då det finns ett ökat behov av testbanor och personalutrymmen i form av kontor och konferens. Planen handläggs med normalt planförfarande.

Mot bakgrund av kundens behov av att så snart som möjligt kunna påbörja byggnationerna har kommunfullmäktige 2012-04-16 § 60 beslutat att delegera till miljö- bygg- och hälsoskyddsnämnden att anta detaljplanen.

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden beslutade 2012-05-14 § 54 att godkänna granskningshandlingar och samrådsredogörelse samt att detaljplanen skulle göras tillgänglig för granskning.

Under granskningstiden har Länsstyrelsen och Västra Kikkejaure sameby lämnat in synpunkter i ärendet. Västra Kikkejaure motsätter sej att det aktuella området planeras för biltestverksamhet då de anser att det påverkar renarnas strövområde och betesmark.

Antagandehandlingar (plankarta och planbeskrivning) har upprättats 2012-06-08. Granskningsutlåtande har upprättats 2012-06-08.

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att godkänna upprättat granskningsutlåtande och anta detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 – Nordlundaheden.

Exp:
Planingenjör
Länsstyrelsen
Västra Kikkejaure sameby
Continental Reifen
Lantmäteriet

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-09-17
meddelad i
Umeå

Mål nr P 15-13

KLAGANDE

Arvidsjaurs kommun
933 81 Arvidsjaur

MOTPART

Västra Kikkejaure sameby
c/o Jörgen Persson
Bergstedsgatan 3, 933 33 Arvidsjaur

Ombud: Advokat Lisa Länta
Advokatbyrån Kaiding Kommanditbolag
Box 114, 941 23 Piteå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Norrbottens län beslut den 12 december 2012 i ärende
nr 403-7435-12, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för Arvidsjaur Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1, Nordlundaheden

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut fastställer mark- och miljödomstolen beslutet
av miljö- bygg- och hälsoskyddsnämnden i Arvidsjaurs kommun den 13 juni 2012,
§ 67, dnr 2012-098, att anta detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 –
Nordlundaheden.

Dok.Id 191812

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se	090-77 18 30	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

BAKGRUND

Miljö- bygg- och hälsoskyddsnämnden i Arvidsjaurs kommun beslutade den 13 juni 2012 att anta en detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 – Nordlundaheden. Beslutet överklagades av Västra Kikkejaur sameby till länsstyrelsen som genom beslut den 12 december 2012 upphävde beslutet att anta detaljplanen.

YRKANDEN

Arvidsjaurs kommun har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkar att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, fastställer kommunens beslut att anta detaljplanen.

Västra Kikkejaur sameby har, som talan slutligen bestämts, medgett yrkandet.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT***Arvidsjaurs kommun***

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är dessutom en överenskommelse med staten angående riksintressena samt ett viktigt underlag vid överprövning och för företag som letar en lämplig plats för sin verksamhet. Dialogen mellan stat och kommun är en väsentlig del i processen att ta fram en översiktsplan. Länsstyrelsen ska företräda statens intressen i planeringen. I planprocessen ska länsstyrelsen särskilt bevaka bland annat riksintressen.

Översiktsplanen för Arvidsjaurs kommun antogs av kommunfullmäktige den 25 mars 2002. I översiktsplanen är merparten av aktuellt område utlagt som "Industriområde Tjockbenet". Av plankartan framgår även att ändamålet är "nytt område för störande industri". Av fördjupningen för Arvidsjaur tätort framgår även att Västra Kikkejaure sameby under arbetet framfört att samebyn förordade etablering av tung industri vid Lyckan framför området vid Tjockbenet. Kommunen valde dock i översiktsplanen att behålla området för tyngre industri.

Under utställningstiden ska länsstyrelsen avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska bland annat framgå om förslaget inte tillgodoser riksintressena. Av länsstyrelsens granskningsyttrande den 28 januari 2002 framgår angående rennäring och biltestverksamhet enbart att länsstyrelsen understryker vad som framförts i samrådsyttrandet samt att fornlämningar måste beaktas. Av samrådsyttrandet den 6 september 2001 framgår att länsstyrelsen ansåg att områden för biltestverksamhet har fått en något undanskymd placering, att biltestverksamheten överhuvudtaget förtjänar att tydligare uppmärksammas samt att det är viktigt att beakta fornlämningar. Om biltestverksamhet skriver länsstyrelsen även att kommunen bör räkna upp vilka sjöar som används förutom Arvidsjaursjön och Västra Kikkejaure. Länsstyrelsen har i sina yttranden om översiktsplanen inte ens antytt att etablering av tung industri vid Tjockbenet skulle innebära ett problem för riksintresset rennäringen. Sammanfattningsvis har kommunen varit mycket tydlig med hur industriintresset prioriterats. Länsstyrelsen har inte redovisat någon synpunkt på denna intresseavvägning.

Arvidsjurs kommun utgör en del av det svenska samelandet. Rennäring bedrivs här året runt. 44 procent av kommunens yta utgör också riksintresse för rennäringen. Att finna lämplig industrimark för biltestnäringen, som är viktig för kommunens utveckling, är därmed mycket svårt utan att någon sameby anser sig påverkas negativt. Översiktsplaneinstrumentet är därför ett mycket viktigt redskap för att långsiktigt kunna planera för kommunens utveckling. Samebyn har gjort gällande att detaljplanens genomförande skulle leda till att samebyn dels saknar förbindelser mellan sina marker, dels att bete för renarna går förlorat. Länsstyrelsen skriver att det i dagsläget inte går att förutse vilken utformning biltestbanorna kommer att få. Av planhandlingarna framgår dock att utökningen av verksamhet inom den del av planområdet som ligger inom fastigheten Björkberget 1:1 kommer att bestå av testbanor i form av skogsbilvägar och testverksamhet på en upplogad körslinga på isen på Lomtjärnen vintertid. Marken får inte bebyggas och vegetationen inom området ska så långt det är möjligt behållas. Testverksamheten avses använda sig av området under vinterhalvåret och resterande tid avses det stå outnyttjat. Den i

detaljplanen föreslagna användningen av området torde därmed få en avsevärt mindre påverkan på rennäringen än vad etablering av "störande industri" skulle ha fått. Aktuell detaljplan kan inte, på det sätt samebyn gjort, jämföras med ett upphörande av renskötselrätten.

Områden som utgör riksintressen för rennäringen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. (2 kap. 1 § plan- och bygglagen och 3 kap. 5 § miljöbalken) Av uttalanden i förarbetena till denna bestämmelse (prop. 1985/86:3 s. 161) framgår att:

Skyddet för rennäringen i paragrafens andra stycke syftar till att bibehålla förutsättningarna för näringen genom att ge de viktigaste områdena inom varje sameby ett särskilt skydd. Betydelsen av olika markområden inom renskötseområdet varierar starkt. Skyddet skall ta sikte på sådana områden som det med hänsyn till skilda led i rennäringens utövande i olika samebyar är särskilt angeläget att skydda. Sådana områden kan omfatta t.ex. flyttningsleder, kalvningsland samt vissa områden med särskilt goda betesförhållanden. Vid bedömningen av vilka områden som skall anses vara av riksintresse bör beaktas näringens behov av sammanhängande betesområden och tillgång till alternativa betesområden inom de olika årstidsmarkerna samt alternativa flyttningsleder. Vinterbetesmarkernas särskilda betydelse för renskötseln bör särskilt beaktas. Som regel har storleken och kvaliteten på dessa marker en avgörande betydelse för det antal renar som kan hållas.

Det är områden av detta slag som det är av stor betydelse från nationell synpunkt att skydda mot förändringar. Det bör härvid observeras att även förhållandevis begränsade åtgärder kan avsevärt försvåra renskötseln.

Kommunen vill här framhålla att anläggningen enbart kommer att användas under vissa delar av året och att det redan nu finns verksamhet av detta slag inom delar av planområdet.

Av planbeskrivningen framgår att det på Laxbäcken 1:1 endast kommer att röra sig om biltestbanor motsvarande skogsbilvägar samt testverksamhet på upplogad körslinga på isen på Lomtjärnen vintertid. Under merparten av året kommer ingen verksamhet att ske inom området. Samebyn har inte kunnat redogöra för någon åtgärd som skulle lindra de negativa effekterna för samebyn vid en exploatering av

området. Av granskningsutlåtandet framgår att exploatören erbjudit sig ersätta samebyn för bortfallet av betesmark. Någon överenskommelse om ersättning har dock inte nåtts mellan parterna.

Länsstyrelsen anför i sitt beslut att det inte framgår av handlingarna att konsekvenserna för rennäringen på något sätt har beaktats eller att åtgärder vidtagits för att lindra de negativa effekter som väntas uppstå för samebyn. Arvidsjaurs kommun vill påtala att samråd med Västra Kikkejaure sameby har skett vid två tillfällen under våren 2012. Under samråden har exploatören efterlyst åtgärder som kan vidtas för att samebyn inte ska påverkas negativt. Samebyn har dock inte kunnat redovisa konkreta förslag till åtgärder inom planområdet för att minska påverkan.

Samebyn och länsstyrelsen påpekar att det är svårt för samebyn att leda renarna förbi samhället. Detta då den geografiska avgränsningen av samebyns marker innebär en trång passage vid Arvidsjaurs samhälle. Kommunen instämmer i denna slutsats. För att inte ytterligare försvåra samebyns möjligheter att utöva renskötsel har kommunen i gällande översiktsplan lagt ut ett område närmast Arvidsjaursjön som inte får bebyggas. Kommunen har också i samband med planens upprättande, efter inkommet yttrande från samebyn, påbörjat en diskussion med samebyn om möjligheten till förändrade samebygränser. Även om samebyn i sitt överklagande visar på att det finns problem med rennäringen i området, främst föranledda av den geografiska utformningen av samebyns marker, kan den markanvändning som medges av detaljplanen inte anse påtagligt försvåra rennäringen. Samebyn hänvisar även i sin överklagan till ett antal internationella konventioner. De konventioner som Sverige ratificerat ska anses vara implementerade genom svensk lagstiftning. ILO:s konvention nr 169 har Sverige inte ratificerat.

Västra Kikkejaure sameby

Inom det nu detaljplanelagda området har samebyn ett särskilt känsligt område beläget mellan Arvidsjaurs samhälle och samebyns södra gräns. Samebyns södra gräns utgörs av järnvägsspåret i riktning mot Jörn fram till Svartliden och därifrån i

rak linje mot lappmarksgränsen söder om Svanträsk. Området utgör samebyns åretruntmarker och innefattar viktiga betesmarker. Därtill har samebyn en flyttled som utgör en viktig förbindelselänk mellan samebyns betesmarker. Flyttleden är helt avgörande för samebyns renskötsel. Genom detaljplanen planeras området att förbehållas biltestverksamhet, vilket medför att samebyns fortsatta renskötsel äventyras genom att renflytt efter angiven flyttled förhindras och betesmarker går förlorade.

Kommunen bekräftar i sitt överklagande att den känner till och instämmer i att området runt Arvidsjauras samhälle är särskilt viktig för samebyn då det utgör en förbindelselänk mellan samebyns betesmarker och att den geografiska avgränsningen av samebyns marker innebär en trång passage vid samhället. Kommunen anser dock att den tidigare tagit hänsyn till samebyns problem med flytt genom att i gällande översiktsplan lägga ut ett område närmast Arvidsjaursjön som inte får bebyggas. Med detta anförande syftar kommunen till en strandremsa om 100-150 meter. Om det varit möjligt för samebyn att flytta efter angiven strandremsa hade den naturligtvis gjort det under de senaste åren. Det finns inte en rimlig möjlighet för samebyn att ta sig genom en passage med sin renhjord om 100 meter som dessutom angränsar till samhället, något som kommunen är mycket väl medveten om.

Förhållandena för samebyn är sådana att det redan i dagsläget är svårt att flytta mellan samebyns betesmarker. De byggnationer som redan idag finns mot Arvidsjaursjön innebär att renarna hindrats i sin naturliga strövning och styrts in till områden där de inte har rätt att uppehålla sig. Renar har styrts norrut in i grannsamebyn Östra Kikkejaures område och söderut till Mausjaur samebys område samt försvarsmaktens område. Renar kommer också in i samhället och befinner sig på vägar och i anslutning till bebyggelse på ett olämpligt sätt. Att ta ytterligare mark i anspråk vid aktuellt område blockerar således helt samebyns flyttmöjligheter.

Överlag synes kommunen mena att den etablering som biltestverksamheten tar i anspråk endast utgörs av det faktiska område som verksamheten i sig tar i anspråk. Forskning visar dock att främmande verksamheter inom renbetesmarker medför en störningseffekt för renar inom ett större område från störningskällan. Denna forskning har pågått under 15-20 år och har kontinuerligt uppvisat mer och mer samstämmiga resultat.

Kommunen anför att biltestverksamheten endast kommer att pågå vintertid och att under ”merparten” av året kommer ingen verksamhet att ske. I Arvidsjaur är dock vintertid merparten av året och vår/vinter och höst/vinter är en tid när många renflyttningar sker. Vidare ifrågasätter samebyn vart de ska ”ta vägen” under vintertiden när biltestverksamheten enligt den överklagade detaljplanen ska pågå. Det är inte möjligt att ”ställa av renarna” viss tid eller att under en tid upphöra med renskötsel för att sedan återuppta denna.

Som ett argument för att genom detaljplan avsätta området för biltestverksamhet anför kommunen att det redan nu finns verksamhet av detta slag inom delar av planområdet. Det är just denna kumulativa effekt som uppstår p.g.a. andra redan existerande verksamheter som medför att samebyn nu kommit till en gräns där det intrång som aktuell detaljplan medför innebär att renskötseln i området inte längre kan bedrivas på ett hållbart sätt. Då störningsmomenten för rennäringen i ett område ska ses i sin helhet får effekterna av kommunens tidigare utbyggnad och exploatering av området avgörande betydelse i detta sammanhang. Med anledning av områdets placering och det sätt som samebyn nyttjar marken har samebyn inte någon möjlighet att samverka med annan verksamhet i det relativt begränsade utrymme som efter tidigare exploateringar nu kvarstår för samebyn att nyttja. Den omständigheten att renskötseln i området redan är utsatt för intrång av andra verksamheter legitimerar således inte att området belastas av ytterligare störning i form av en utökad biltestverksamhet. Tvärtom hindrar befintliga intrång ytterligare intrång.

Kommunen har under lång tid trots Samebyns uttryckliga protester härom fortlöpande vidtagit ingrepp i Samebyns betesmarker. Detta har föranlett att

omkretsen av det känsliga området som det nu är fråga om bitvis har minskat. Samebyn har t.o.m. på senare delen av 1970-talet tvingats ändra sin flyttled så att samebyn numera flyttar med renarna så att angränsande samebyar berörs. Detta har medfört stora kostnader avseende bl.a. merarbete för samebyn och ekonomisk förlust för den enskilde renägaren. För sin överlevnad klarar samebyn därför inte av ytterligare inskränkningar. Om området upplåts för biltestverksamhet i enlighet med detaljplanen kommer samebyn dels att sakna förbindelselänk mellan sina marker och dels att förlora nödvändigt renbete. Området är således av avgörande betydelse för att samebyn ska kunna bedriva rennäring. Sammantaget upplever samebyn att dess existens mer ifrågasätts allt eftersom nya intrång uppkommer i dess renbetesland.

Kommunen anför att samebyn inte kunnat redogöra för någon åtgärd som skulle kunna lindra de negativa effekterna vid en exploatering av området. Det anförda påvisar att kommunen över huvud taget inte tagit till sig något av vad samebyn anfört, nämligen att olägenheterna av att området exploateras på det som anges i detaljplanen är så stora att rennäringen i samebyn inte kommer att kunna fortgå. Skadorna av att samebyns flyttled stängs av och att aktuella betesmarker inskränks blir så svåra att skadeförebyggande åtgärder inte finns att tillgå. Det finns ingens stans för samebyns renar att ta vägen om bl.a. den viktiga flyttleden avstängs och betesmarker bortfaller.

Kommunen anför också att exploatören erbjudit sig att ersätta samebyn för bortfallande betesmark. Ersättning i pengar löser inte samebyns problem. Det är endast ytterligare betesmarker och flyttleder med tillhörande rastbeten som kan lindra de angivna negativa effekterna. Kommunen uppger att samtal pågår om en justering av samebygränserna. Vare sig kommunen eller samebyn har dock något bestämmande inflytande över angiven fråga. En justering av samebygränserna skulle ske på andra samebyars bekostnad, vilka är de subjekt som kan påverka angiven justering och det är Sametinget som beslutar i dylika spörsmål. Än så länge är ingen av de angränsande samebyarna villig att upplåta sina betesmarker till samebyn. Vare sig kommunen eller samebyn har något inflytande över denna fråga

och någon justering av gränserna har inte skett, varför domstolen vid sin bedömning ska bortse från denna möjlighet.

Kommunen anför, utan angivande av stöd för detta, att de problem som samebyn påvisar inte svårligen kan anses försvåra rennäringens bedrivande. Det framgår inte av kommunens beslut att anta detaljplanen eller av kommunens överklagande hur kommunen kommit fram till sin slutsats avseende upplåtelsens påverkan på renskötelsns bedrivande. Det framgår inte heller om kommunen har inhämtat information avseende den i området bedrivna renskötelsen före beslutet att anta detaljplanen. Samebyn kan inte komma till annan slutsats än att kommunen inte förstått hur renskötsel bedrivs och hur renar reagerar vid störningar och hinder i deras invanda naturlandskap. Kommunen har över huvud taget inte funderat över (ej mindre utrett) hur samebyn påverkas av aktuell detaljplan, vilket strider mot såväl plan- och bygglagen som förvaltningslagens bestämmelser.

Som grund för tillåtligheten av att mark tillvaratas för biltestverksamhet anför kommunen att det idag är svårt att finna lämplig mark för biltestnäringen, som är viktig för kommunens utveckling. Kommunens resonemang i denna del är inte ett argument för att utplåna redan existerande verksamhet som dessutom är lag-skyddad. Anledningen till att rennäringen erhåller ett sådant starkt lagskydd anges av lagstiftaren vara att rennäringens markanvändningsanspråk ofta får träda tillbaka för andra viktiga markanvändningsintressen. Som exempel anges gruvbrytning, vattenkraftutbyggnad och utbyggnad av vägar etc. ha lett till förluster av renbetesmarker och till att flyttningsleder stängts av, varför rennäringen för sin fortlevnad är i behov av ett förstärkt lagskydd. (se prop. 1985/86:3 s. 157 f.)

En stor del av kommunens överklagande handlar om att länsstyrelsen i olika skeden under processen med antagandet av detaljplanen inte yttrat sig om rennäringens intresseskydd. I denna process är det helt irrelevant vilket subjekt som vid antagandet av detaljplan inte har beaktat rennäringens intressen. Samebyn har dock under hela processen för kommunen anfört de problem detaljplanen orsakar för rennäringen. Att området utgör riksintresse för rennäringen är en offentlig uppgift

som kommunen ska känna till. Det är också kommunen som antagit detaljplanen och är ytterst ansvarig för dess riktighet.

Beträffande samebyns användning av mark har samebyn i överklagandet till länsstyrelsen anfört bland annat följande.

Den tid då samebyns renar ska passera och nyttja renbetet på Nordlundaheden, Hundberget och Börstberget, vilket är beläget syd/öst om samhället, sker under tiden oktober-december. Under angiven tidsperiod är isen på Arvidsjaursjön för svag för att renarna ska gå ut på den. Isen går således inte att nyttja för renflyttning under hösten. Under vissa väderförhållanden går dock isen på sjön att nyttja för flyttning under våren. Under flyttning på våren blir det alltid några eftersläntande renar som ska leta sig till kalvningslandet på egen hand. Dessa renar har behov av en fri passage och att lära känna en hållbar flyttväg västerut.

Med anledning av kommunens utbyggnader har samebyns renar under senare tid varit tvungna att passera samhället på den södra sidan på väg österut, inom försvarsmaktens områden och Mausjaur samebys områden. Detta har inneburit stora problem för samebyn och merarbete i form av omfattande bevakningsinsatser, flertalet renskiljningar hos grannsamebyarna p.g.a. sammanblandning av renar samt förflyttning av renar tillbaka till samebyns områden. Angivna olägenheter har också medfört att samebyn idag inte har tillräckligt med betesmarker för det antal renar som den har rätt att hålla inom sina marker. Det anförda har i sin tur medfört ökade kostnader för bl.a. stödutfordring och uteblivna vinster på grund av renarnas viktnedgång, vilket påverkar möjligt slaktuttag. Detta har också medfört att många renskötare valt att upphöra med sin näringsutövning då de inte längre kunnat livnära sig på denna.

På senare tid har samebyn varit nödgad att flytta sin ursprungliga flyttväg från den södra sidan av Arvidsjaursjön till den södra sidan av samhället. Den flyttväg som uppstått på senare tid har inte hunnit bli utpekad som ett riksintresse för rennäringen. Flyttleden uppfyller dock de kriterier som krävs för att vara skyddad

som riksintresse varför den kan jämföras med en ordinär flyttled som i regel åtnjuter angivet skydd. Anledningen till att flyttleder är särskilt skyddsvärda är att rennärningen inte är ett objekt som ska skyddas, utan en verksamhet vars delområden är beroende av varandra varför det funktionella sambandet i form t.ex. flyttleder har en särskilt viktig funktion för rennärningens bedrivande. Om aktuell detaljplan fastslås kommer effekterna av planens utbyggnad att medföra att samebyns flyttled helt blockeras och tillintetgörs.

Arvidsjaurs kommun

Planområdet berörs i sin södra del av en flyttled som används av Svaipa sameby. Kommunen bestrider att den nämnda flyttleden tillhör Västra Kikkejaure sameby. Flyttleden förfogas enligt sametingets kartor av Svaipa sameby. Enligt uppgift har Svaipa sameby och verksamhetsutövaren på det tänkta planområdet redan gjort överenskommelser om hur renflytt ska samordnas med verksamheten. Problemet med flyttleder genom området är således redan löst och frågan kan därför lämnas utan beaktande.

Planområdet ligger i sin helhet inom ett område för riksintresse för rennärningen. Området är ca 50 ha stort och nyttjas redan idag till viss del för biltestverksamhet. Kommunen är medveten om att den tänkta verksamheten medför ett visst intrång i samebyns åretruntmarker. Biltestverksamheten kommer inte att bedrivas året runt, utan endast under högvintern. Kommunen är medveten om att en viss förlust av faktiska betesmarker kommer att bli följden av en etablering genom att vägar ska byggas inom området.

För att minimera eventuella skador för samebyn har kommunen i planen infört bestämmelser att den del av planområdet som idag utgör skogsområde endast får nyttjas för biltestbanor. I övrigt får ingen bebyggelse ske inom denna del av planen. Bestämmelsen innebär således att huvuddelen av den utökade verksamheten inte kommer att innebära någon större markförlust för samebyn. Genom att testanläggningen endast kommer att användas under högvintern och under resten av året kan nyttjas som hittills begränsas således skadorna för samebyn.

Kommunen är medveten om att en viss del av samebyns renar spontant kan ströva genom området under sin förflyttning från sommarbete till vinterbete. Renarna följer således inte någon flyttled. Samebyns renars naturliga passage är längs Arvidsjaursjön. Detta framgår även av det kartmaterial som finns redovisat från Länsstyrelsen och Sametinget.

Eftersom området för de nya biltestbanorna inte kommer att stängslas in gör kommunen bedömningen att ett genomförande av detaljplanen inte kommer att försvåra renarnas möjligheter till spontanförflyttning mellan sommar- och vinterbetesmarker.

Kommunen gör bedömningen att genomförandet av detaljplanen medför viss skada för samebyn, men att skadan inte kan klassificeras som påtaglig skada.

Västra Kikkejaure sameby

Samebyn förstår inte kommunens invändning om att omständigheten att biltestverksamheten inte kommer att stängslas in innebär att samebyns spontanflyttningar mellan sommar- och vinterbeteslanden inte kommer att störas. Biltestverksamheten kommer att pågå vintertid, vilket utgör större delen av året, och som således innefattar samebyns vår- och höstflyttningstider. Höstflyttning sker från oktober t.o.m. december beroende på klimatet och vårflyttning sker från mars till maj. Därutöver sker spontanflyttningar mellan olika betesmarker när klimatet så kräver eller ett område är utbetat.

Utöver att samebyns flyttmöjligheter påtagligt påverkas förlorar samebyn även värdefull betesmark. Samebyn förlorar inte bara den faktiska marken som verksamheten i sig tar i anspråk, utan dessutom uppstår en störningszon varav ytterligare betesmark i en omkrets upp till i vart fall 5 km går förlorat.

Samebyn har i ett senare yttrande till mark- och miljödomstolen uppgett att samebyn träffat en överenskommelse med såväl Arvidsjaur kommun som det

biltestföretag som ska vara verksamt inom samebyns marker, varför samebyn numera medger talan.

DOMSKÄL

Även om kommunens överklagande numera medges av samebyn åligger det mark- och miljödomstolen, med hänsyn till att målet inte är dispositivt, att alltjämt självständigt ta ställning till om det finns skäl att ändra länsstyrelsens beslut att upphäva detaljplanen i fråga.

Enligt 13 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900; PBL) ska den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Detaljplanen ska antingen helt upphävas eller helt fastställas. Om kommunen har medgett det får beslutet dock upphävas i viss del eller ändras på annat sätt. Ändringar som har ringa betydelse får göras utan kommunens medgivande.

Enligt 2 kap. 2 § PBL ska planläggning syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas.

Enligt 3 kap. 5 § miljöbalken ska mark- eller vattenområden som har betydelse för rennäringen så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande. Områden som är av riksintresse för rennäringen ska skyddas mot sådana åtgärder.

Vad mark- och miljödomstolen har att pröva är om den antagna detaljplanen och den markanvändning som den tillåter medför sådana konsekvenser för rennäringen att näringens bedrivande påtagligt försvåras.

Västra Kikkejaure samebys område är mycket smalt kring Arvidsjaur, vilket innebär att renarnas förflyttningar måste ske inom ett begränsat område om inte någon angränsande samebys marker ska användas. Den enda redovisade flyttleden förbi Arvidsjaur som tillhör Västra Kikkejaure sameby är belägen öster om riksväg 95, vilket inte berör det nu planlagda området. En flyttled som tillhör Svaipa sameby finns nära planområdets södra del, men Svaipa sameby har inte framfört några invändningar mot detaljplanen.

Detaljplaneområdet ligger inom vad som har redovisats som ett riksintresse för renskötseln. Redovisningen är förhållandevis storskalig och redovisar även mark inne i Arvidsjaur's samhälle som riksintresse, trots att den uppenbarligen inte kan nyttjas för renskötsel. Domstolen bedömer att det i bedömningen av påverkan på renskötseln är nödvändigt att se till vad som har framkommit om områdets betydelse för renskötseln i praktiken.

Detaljplaneområdet berör mark som måste betraktas som ytterkanten av samebyns område. Samebyn har inte lämnat några närmare upplysningar om hur förflyttningarna i området kring det nu detaljplanlagda området i praktiken har gått till de senaste åren.

För renflyttningar i riktning från öster mot väster inom samebyns område är det inte möjligt för renarna att, inom samebyns område, förflytta sig längre västerut än det planlagda området. Detta på grund av att det mellan järnvägsspåret (som sammanfaller med samebygränsen) och Arvidsjaur's samhälle saknas möjligheter för renar att passera. Sydväst om järnvägsspåret finns också ett industriområde, villabebyggelse, en militäranläggning och ett militärt skjutfält. För förflyttningar i västlig riktning torde därför i praktiken krävas en vidare bana runt Arvidsjaur's samhälle och det militära området. Samebyn har också i överklagandet till länsstyrelsen beskrivit att områden söder om Arvidsjaur's samhälle som hör till Mansjaure sameby och försvarsmakten har behövt användas för förflyttningar i östlig riktning under hösten.

För att vid förflyttningar i västlig riktning nå passagen mellan Arvidsjauras samhälle och Arvidsjaursjön framstår det aktuella området som en tydlig omväg, eftersom man då hamnar mellan järnvägen, riksväg 95, befintlig biltestverksamhet och ett sågverksområde, en omgivning som kan antas försvåra förflyttningar. Den flyttled som redovisats som ett riksintresse går också på den nordöstra sidan av riksväg 95.

När det gäller de fysiska förutsättningarna för renförflyttningar kan biltestbanor i sig inte anses innebära något nämnvärt hinder, med hänsyn till att förflyttningar i övrigt sker i terräng samt över väg och järnväg. Mot denna bakgrund bedömer mark- och miljödomstolen att det planlagda områdets betydelse för rennäringen när det gäller förflyttningar får bedömas vara begränsat.

När det gäller värdet av marken som betesmark kan följande nämnas. Inom området får biltestbanor anordnas, men marken får inte bebyggas och vegetationen ska i övrigt så långt det är möjligt behållas. De tider som ingen verksamhet förekommer är marken fortfarande tillgänglig för bete.

Samebyns påstående om att biltestverksamheten skulle skapa en störningszon på 5 km framstår som synnerligen väl tilltagen. Om detta skulle stämma kan konstateras att hela planområdet ligger inom ca 2 km från Arvidsjauras samhälle, inom 500 meter från riksväg 95, någon kilometer från ett militärt skjutfält och mindre än 5 km från Arvidsjauras flygplats. Om samebyns argument i denna del skulle vara riktigt skulle detta område, liksom många andra områden inom samebyns marker, redan sakna värde för rennäringen, vilket knappast kan vara fallet.

Mark- och miljödomstolen bedömer sammantaget att den påverkan på rennäringen som användning av marken i enlighet detaljplanen innebär inte kan anses påtagligt försvåra rennäringens bedrivande. Domstolen bedömer därför att det inte finns skäl att upphäva detaljplanen. Länsstyrelsens beslut ska därför ändras och nämndens beslut att anta detaljplanen stå fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 8 oktober 2013.

Anders Alenskär

Börje Nordström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Alenskär och tekniska rådet Börje Nordström. Föredragande har varit beredningsjuristen Magnus Norberg.

BESLUT

Datum
2012-12-12

Diarienummer
403-7435-12

Fotokopierings överensstämmelse
80

✓ Jörgen Persson
Västra Kikkejaur sameby
Bergstedtgatan 3
933 33 Arvidsjaur

UMEÅ TINGSRÄTT
Domare 2:6

INKOM: 2013-01-03
MÅLN: P 15-13
AKTBIL:

Vidi
Lg
fm

**Överklagan av Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämndens i Arvidsjaur
kommuns beslut den 13 juni 2012 att anta detaljplan för Laxbäcken
1:18, del av Laxbäcken 1:1- Nordlundaheden**

Beslut

Länsstyrelsen bifaller överklagandet och upphäver beslutet att anta detaljplan för del av Laxbäcken 1:18, Nordlundaheden, Arvidsjaur kommun.

Beskrivning av ärendet

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden i Arvidsjaur kommun, nedan nämnden, antog den 13 juni 2012 detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 – Nordlundaheden. Delar av planområdet är redan i dagsläget ianspråktaget av biltestverksamhet. Syftet med planläggningen var dels att reglera byggrätten och användningen och dels att möjliggöra en utvidgning av området då det finns ett ökat behov av testbanor och personalutrymmen i form av kontor och konferens. Området har tidigare inte omfattats av detaljplan. Nuvarande verksamhet har funnits på platsen sedan år 2001 och består av en s k "handlingcourse" (en skogsbilväg) och en större testyta där testverksamheten pågår under vinterhalvåret. Området ingår i den fördjupade översiktsplanen för Arvidsjaur kommun och delar av området är reserverat för industriändamål. Planområdet utgör riksintresse för rennärningen och Arvidsjaur kommun utgör renskötselområde enligt rennäringslagen.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 maj 2012 att delegera till nämnden att besluta om antagande av planen, som den 13 juni 2012 antog planen.

Ni har därefter överklagat beslutet och yrkat att planen upphävs. Grunderna för yrkandet framgår av bilaga 1.

Motivering

Av 13 kap 17 § plan- och bygglagen (2010:900), nedan PBL, framgår att en prövning av ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan är begränsad till att endast avse om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har anfört eller som framgår av omständigheterna. Vidare framgår av bestämmelsen att om ett beslut strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Beslutet ska inte upphävas om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Den aktuella detaljplanen har handlagts med normalt planförfarande. Detaljplanen är antagen av byggnadsnämnden efter beslut om delegation från kommunalfullmäktige.

Riksintressen enligt 3 kap 5 § miljöbalken (1998:808)

Ni har anfört att rennäringens utövande påtagligen kommer att försvåras på grund av detaljplanen.

Av 2 kap 1 § PBL framgår att vid prövning av frågor enligt PBL ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Vidare framgår av 9 kap 2 § PBL att planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt PBL ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 och 4 kap miljöbalken ska tillämpas.

Av 3 kap 5 § miljöbalken (1998:808), MB, framgår bland annat att mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande. Områden som är av riksintresse för rennäringen ska skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Planområdet ligger inom kärnområde av riksintresse för rennäringen.

Bestämmelsen om skydd för riksintressen infördes i dåvarande lag (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m., nedan NRL, och har därefter överförts till miljöbalken. I förarbetena till NRL (prop 1985/86:3 s 161) anges att skyddet för rennäringen syftar till att bibehålla förutsättningarna för näringen genom att ge de viktigaste områdena inom varje sameby ett särskilt skydd. Betydelsen av olika markområden inom renskötselområdet varierar starkt. Skyddet ska ta sikte på sådana områden som det med hänsyn till skilda led i rennäringens utövande i olika samebyar är särskilt angeläget att skydda. Sådana områden kan omfatta t.ex. flyttningsleder, kalvningsland samt vissa områden med särskilt goda betesförhållanden. Det bör observeras att även förhållandevis begränsade åtgärder kan avsevärt försvåra renskötseln. Vad gäller begreppet "påtagligt" försvåra omfattar detta endast sådana åtgärder som kan ha en bestående negativ inverkan eller tillfälligt kan ha mycket stor negativ inverkan på det aktuella intresset (prop 1986/86:3 s 155).

Innebär detaljplanen att rennäringens utövande påtagligen försvåras?

Av handlingarna i ärendet framgår i huvudsak följande. Den norra delen av detaljplaneområdet, beläget inom fastigheten Laxbäcken 1:18 är i dagsläget utbyggt med byggnader samt testområde och vägar för biltestverksamhet. Övrig mark inom detaljplaneområdet, söder om sjön Lomtjärnen, är i dagsläget inte ianspråktaget. Av detaljplanen framgår att hela detaljplaneområdet kommer att betecknas som kvartersmark för industriändamål. Det område som i dagsläget är obebyggt består av så kallad prickmark, det vill säga mark som inte får bebyggas. Av plankartan framgår dock att biltestbana får anordnas. Mot bakgrund av syftet med planen får antas att

detaljplaneläggningen av området kommer att medföra en ökad biltestverksamhet i området.

Detaljplaneområdet ligger strax utanför samhället Arvidsjaur, mellan väg 95 och järnvägen.

Västra Kikkejaur samebys område avgränsas av järnvägen i sydväst och Arvidsjaursjön i nordost. Den flyttled som tidigare har använts för att leda renarna från betesmarkerna omkring Hundberget till beteslanden norr om Arvidsjaur har på grund av samhällets utbredning mot Arvidsjaursjön blivit obrukbar. Den led som idag används för att leda renarna förbi samhället går runt samhället på södra sidan. Denna mark är inte Västra Kikkejaurs område.

Samebyn har gjort gällande att detaljplanens genomförande skulle leda till att samebyn dels saknar förbindelser mellan sina marker, dels att bete för renarna går förlorat. Trots att det i dagsläget inte går att förutse vilken omfattning och utformning biltestbanorna kommer att få anser länsstyrelsen det utrett att verksamheten kommer att störa rennäringens användande av detaljplaneområdet.

I dagsläget är det svårt för samebyn att leda renarna förbi samhället. Länsstyrelsen anser att detta innebär att det utrymme som finns för ytterligare inskränkningar i rennäringens möjligheter till att utöva verksamhet är marginell. Då detaljplaneområdet är beläget mellan samebyns geografiska gräns och den led som i dagsläget används för att leda renarna runt samhället bedömer länsstyrelsen att den störning som detaljplanens genomförande innebär kommer att medföra negativa och bestående effekter för rennäringens bedrivande. För att kunna bedriva rennäring är samebyn beroende av att kunna flytta renarna mellan de olika betesmarker inom samebyns område. Mot bakgrund av detta innebär en ytterligare begränsning av samebyns möjlighet till passage förbi samhället påtagligen försvårar rennäringen bedrivande. Av detaljplanehandlingarna har inte framgått att konsekvenserna för rennäringen på något sätt har beaktats eller att åtgärder har vidtagits för att lindra de negativa effekterna som väntas uppstå för samebyn. Länsstyrelsen anser därför att förutsättningar för att anta detaljplanen i sin nuvarande form saknas.

Länsstyrelsen upphäver beslutet att anta detaljplanen och bifaller samebyns överklagande.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt. I bilagan finns närmare upplysningar om hur detta görs.

Deltagande i beslutet

Beslut i detta ärenden har fattats av chefsjuristen Karin Hansson efter föredragning av länsassessorn Moa Grahm. I ärendets slutliga handläggning har även länsarkitekten Björn Adolfson samt handläggare på naturresurs- och rennäringsenheten Gunilla Manbré deltagit.

Karin Hansson

Moa Grahm

Bilaga:

- ✓ Överklagandeskrift från Västra Kikkejaur sameby
- ✓ Hur man överklagar

Kopia till:

- ✓ Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden i Arvidsjaurs kommun
- ✓ Continental Däck Sverige AB, Box 31174, 400 32 Göteborg, *delgivningskvitto*

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

2013-10-17

LAGAKRAFTBEVIS

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden har 2012-06-13 § 67 antagit detaljplan för Laxbäcken 1:18, del av Laxbäcken 1:1 – Nordlundaheden i Arvidsjaurs kommun, Norrbottens län.

Mark- och miljödomstolens beslut 2013-09-17 föreligger.

Beslutet har vunnit laga kraft 2013-10-08.

Miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden

Majvor Sellbom
Sekreterare